KWIECIEŃ 2026 W KOLE FABRYCZNA

- MIESIĄCEM PAMIĘCI NARODOWEJ

/Cz.1 – 15.04.2026r. Część religijna/

1. WPROWADZENIE

Najważniejszymi wydarzeniami w życiu Sybiraków, jest fakt każdego z nas przymusowe wysłania i powrót z zesłania /na własny koszt lub na koszt państwa, jak to było w 1955r./ oraz przeżycia z tamtego okresu. Jednak dzisiaj po 70 i więcej latach powrotu do Polski /a nie na własne włości/, ważna jest data – 17.09.1939 r. – ŚWIATOWY DZIEŃ ZESŁAŃCA oraz cztery masowe, najważniejsze zesłania w latach 1940-1941 r., których podstawowe dane zawarte są w poniższej tabeli:

L.P.	DATA MASOWYCH ZESŁAŃ	ILOŚĆ ZESŁANYCH	KOGO ZSYŁANO
1.	10.02.1940	140000* 220000**	Osadnicy wojskowi z nadania J. Piłsudskiego/. Leśnicy z rodzinami
2.	13-14.04.1940	61000* 320000**	Głównie kobiety i dzieci. Urzędnicy
3.	05-06.1940	80000* 240000**	W głównej mierze obywatele Polski pochodzenia żydowskiego. Tzw. „bieżeńcy”
4.	05-06.1941	85000* 280000**	Inteligencja, kolejarze z rodzinami tzw. „kułacy” i rodziny wcześniej aresztowanych osób

***-WG DANYCH ROSYJSKICH; **-WG DANYCH POLSKICH**

Wg brytyjskich historyków /Roger Moorhouse, Norman Davies/, zesłano ok. 1.5 mln. obywateli polskich, jeżeli nie więcej…

Rosjanie, jak i Niemcy dążyli do wytępienia inteligencji i ludzi wartościowych – obywateli Polski. Dobrych gospodarzy. Pracowników leśnych /znając las – mogli pomagać partyzantom/. Poza tym sowietyzacja i przymusowa praca.
Wywożeni byliśmy w bydlęcych wagonach, jak Żydzi do obozów koncentracyjnych /albo jeszcze gorszych, często bez jedzenia, a nawet wody – dobrze, że szron był na oknach/. Mróz, głód i choroby – niszczyły Zesłańców!

Na podstawie uchwały rządu sowieckiego z 05.12.1939r. nr 1001-558 SS o wysiedleniu. Dane są różne z faktu, braku odtajnionych dokumentów rosyjskich. Na podstawie danych z IPN /2009 r./ z Armią Władysława Andersa wyszło ok. 115000, z dywizją Zygmunta Andersa ok. 30000. W latach 1945-47 ok. 266000 oraz w latach 1955-1959 ok. 20000. Autor przebywał na zesłaniu w okresie 25.03.1949-12.12.1955r. Przewiduje się, że na terenie ZSRR zginęło ok. 150000 Polaków

2. WSTĘP

Druga masowa zsyłka obywateli polskich w różne rejony ZSRR miała miejsce z 13/14.04.1940r. Najwięcej jednak wywieziono do Kazachstanu. Tak jak w pierwszej masowej zsyłce /10.02.1940r./, deportowani w nocy, mieli krótki czas /ok. 1h/ na spakowanie się i udanie się pod eskortą NKWD w nieznane.

Dobrze czasami było, jak powiedzieli aby wziąć ciepłe ubranie, pościel i jedzenie… To były jednak wyjątki!

W poprzedniej kadencji /jak i w poprzednich/, główne uroczystości odbywały się przy Pomniku Zesłańcom Sybiru /Plac Strzelecki/, w dn. 10.02 każdego roku. Natomiast na propozycję Zarządu Koła Fabryczna, Zarząd Oddziału Związku Sybiraków zaaprobował zorganizowania przy naszym Znaku Pamięci /Urna z ziemią Sybiraków, Urny z ziemią i tablice pamiątkowe z walk Zesłańców w Armii Władysława Andersa oraz Dywizji, a później Armii Zygmunta Berlinga/ - w kolumbarium przy Ołtarzy Polowym Matki Bożej Królowej Polski w Złotnikach.

Pierwsza uroczystość religijno-patriotyczna odbyła się w tym miejscu -10.02.2025r. Z faktu, że droga z kościoła pw. NMP Różańcowej do Ołtarza MBKP rozpoczęła swoją budowę od wmurowania tablicy z datą chrztu Polski, podjęto decyzję przeprowadzenia w tym miejscu uroczystości religijno-patriotycznej!

Głównym powodem było uczczenie pamięci Polaków zesłanych w dniach 13-14.04.1940 r. w rejony ZSRR i 1060 rocznica 14.04.966 r. Chrztu Polski!, od 2019r. dzień 14 kwietnia jest oficjalnym państwowym świętem /Święto Chrztu Polski/.

UWAGA: Wówczas, to była WIELKA SOBOTA /14.04.966 – jako data umowna Chrztu Polski/.

Pamiętaliśmy również o Dniu Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej /13.04.1943 – Niemcy odkryli groby, pomordowanych/. Święto ustalono w 2007r.

Prywatnie, transport z Obywatelami Polski /i rodzinami autora/, który wyruszył z Ponar k/Wilna dotarł późnym wieczorem w Wielką Sobotę 16.04.1949r. do Usole Sybirskoje, a w Pierwszy Dzień Zmartwychwstania Pańskiego w rejon zesłania – wieś Byrgazowo, z drugiej strony rz. Angara /kilka km za Burietem na wschód/.

Dla uczczenia pamięci, nie tylko Zesłańców, ale i ofiar reżimu stalinowskiego /w latach 1939 – 1956/ Zarząd Oddziału Związku Sybiraków, po raz pierwszy w kwietniu zorganizował uroczystość z udziałem wojska polskiego z CSWIiCh we Wrocławiu /Centrum Szkolenia Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych/ - w Złotnikach. Współorganizatorami uroczystości było Stowarzyszenie Pamięci Zesłańców Sybiru.

Patronat nad uroczystością sprawowali: Szef UdSKiOR, Wojewoda Dolnośląski, Marszałek Województwa Dolnośląskiego, Dolnośląskiego Kuratora Oświaty i Prezydenta Wrocławia. Dowódca Garnizonu Wrocław zabezpieczył: dowódcę uroczystości, poczet sztandarowy, posterunek honorowy /żołnierze z bronią/ oraz żołnierzy do niesienia wieńców. Dziękujemy!

Uroczystość religijno-patriotyczna odbyła się wg Ceremoniału Wojskowego Sił Zbrojnych RP, na terenie parafii Najświętszej Marii Panny Różańcowej w Złotnikach. Po mszy św. przeszliśmy na zewnątrz świątyni pod Ołtarz Matki Bożej Królowej Polski i kolumbarium. Na drodze wiodącej od kościoła do kolumbarium są ułożone płytki marmurowe z napisami ważniejszych wydarzeń z historii Polski – począwszy od przyjęcia Chrztu Polski /14.04.966r./ aż do Rodziny Ulmów /błogosławionej od 2023r./.

W uroczystości m. in. wzięli udział i wygłosili okazjonalne piękne przemówienia, dużo mówiące o zesłaniach, Sybiraków i nie tylko dnia dzisiejszego i nikogo nie obrażające:

- p. Minister Lech PARELL – Szef Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych;
- p. Minister Beata KEMPA - Poseł PIS;
- p. Kordian BOREJKO – Prezes Zarządu Głównego Związku Sybiraków;
- p. dr hab. Kamil DWORACZEK – Dyrektor Oddziału IPN we Wrocławiu.

3. PRZEBIEG UROCZYSTOŚCI W KOŚCIELE pw. NAJŚWIĘTSZEJ MARII PANNY RÓŻAŃCOWEJ

Msza święta, na którą zaprosiliśmy księży, z którymi współpracujemy od lat. Z różnych przyczyn, zaproszeni Księża, którzy nie mogli uczestniczyć w naszej uroczystości, jak np. abp. Józef KUPNY – poprosił do przewodnictwo we mszy św. i wygłoszenie kazania ks. Adama Łużniaka. Nasz Kapelan – ks. prof. Franciszek GŁÓD, nie mógł być obecny z przyczyn zdrowotnych /w rozmowie w dn. 14.04.2026r. – poprosił o: wybaczenie swojej nieobecności oraz przekazania pozdrowień dla wszystkich Uczestników, wraz z miłym przeżyciem uroczystości religijno-patriotycznej!

Z celebransem ks. Adamem Łużniakiem - proboszczem parafii /*Dr nauk teologicznych (patrologia) Papieskiego Instytutu Patrystycznego w Rzymie. Były Rektor Metropolitalnego Wyższego Seminarium Duchownego we Wrocławiu, obecnie Wikariusz Generalny Metropolity Wrocławskiego. Wykłada patrologię na Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu/ -* we mszy św. m. in. uczestniczyli:

- ks. dr Jerzy ŻYTOWIECKI – proboszcz parafii pw. św. Bonifacego;
- ks. Witold Baran - proboszcz pw. Najświętszej Maryi Panny Matki Pocieszenia.

Udział w uroczystości mszy św. udział wzięli zaproszeni Goście, wymienieni w p. 2 oraz przedstawiciele Wojewody Dolnego Śląska, Marszałka naszego województwa, Prezydenta Wrocławia, Wojska Polskiego, Straży Pożarnej, Policji i wszystkich organizacji kombatanckich, szkół współpracujących z Sybirakami, a także Sybiracy z Zarządu Oddziału i Kół działających na terenie województwa, a nawet Elbląga. Z naszego Koła Fabryczna udział wzięli 15 osób!
Wszystkim biorącym udział w imieniu Organizatorów serdecznie dziękuję.

Przebieg uroczystości w świątyni, przed Ołtarzem Najświętszej Marii Panny Różańcowej, miała kilka etapów:

Zajęcia miejsce przez wiernych i wprowadzenie sztandarów: Wojska Polskiego, Zarządu Oddziału Związku Sybiraków i Szkół – biorących udział w uroczystości:

Poczty zajęły swoje miejsca

W trakcie mszy św. uczestniczył obok Sztandaru Związku Sybiraków i trzech Sztandarów ze szkół z udziałem: uczniów i harcerzy - również Sztandar Wojskowy z Asystą Honorową z CSWliCh. Obecny był również sygnalista z Orkiestry Reprezentacyjnej Wojsk Lądowych.

Rozpoczęcie mszy św.

Ks. Adam Łużniak w trakcie powitania Uczestników Mszy św.

Słowo Boże wygłosił ks. Adam Łużniak. Nawiązał i połączył los Pana Jezusa oraz Święto Zmartwychwstania Pańskiego /5.04.2026/ z zesłaniem obywateli Polski nie tylko w ramach II-go Masowego Zesłania. Modlitwa wiernych była poświęcona głównie tym Sybirakom, którzy na zawsze zostali w miejscach znanych lub nie … na Sybirze, jak i tym Sybirakom, którzy przeżyli Golgotę Wschodu, a także Polaków walczących o wolność i niepodległość Ojczyzny!

W trakcie mszy św. Chór S.P. nr 95 dzielnie wspomagał wierzących w śpiewie pieśni religijnych. Dziękujemy.

Szczególne podziękowania kieruję: Księżom, którzy uczestniczyli we mszy św. Panu Organiści i Służbie Ołtarza.

Po mszy św. Uczestnicy nabożeństwa udali się przed Ołtarz Matki Bożej Królowej Polski na kontynuacji części patriotyczno-religijnej.

Opracował:
Uczestnik mszy św.
Antoni Tunkiewicz
Koło Fabryczna